

**Repere metodologice
pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a
în anul școlar 2021-2022**

Disciplina: GEOGRAFIE

BUCUREȘTI, 2021

Notă: Prezentul document se aplică la toate clasele a IXa de liceu tehnologic special, indiferent de domeniul de pregătire profesională.

I.INTRODUCERE

Reperele metodologice au ca scop facilitarea demersului didactic din învățământul liceal tehnologic special din anul școlar 2021-2022, pentru a elimina sau a reduce decalajele create, între curriculumul scris (materializat în programa școlară) și cel implementat (aplicarea programei), având în vedere faptul că aceste decalaje au consecințe directe asupra curriculumului realizat (achizițiile elevilor).

Reperele metodologice au și rolul de a oferi sugestii de abordare a unor conținuturi din disciplina Geografie corespunzătoare perioadei pandemiei COVID-19 prin reluarea/integrarea acestora în cadrul unor unități de învățare care vor fi studiate în anul școlar 2021- 2022, în vederea obținerii de către elevi a rezultatelor învățării și a competențelor specifice prevăzute în programa școlară.

Rezultatele învățării, exprimate în termeni de cunoștințe, abilități și atitudini, care ar putea fi insuficient dobândite la sfârșitul clasei a VIII-a pot fi reluate/integrate în anul școlar următor fără a încărca suplimentar activitățile de învățare propuse elevilor.

În procesul de aplicare a curriculumului la disciplina Geografie, la clasa a IX-a învățământ liceal tehnologic special, se va ține cont de următoarele elemente:

- structura sistemului de învățământ profesional din România;
- consultarea programelor școlare parcuse de elevii cu dizabilități din învățământul special în clasele V-VIII;
- consultarea programei școlare în vigoare pentru clasa a –IXa, disciplina Geografie (conf. O.M.E.C.T. nr. 3458/09.03.2004);
- reperele impuse prin planurile cadru de învățământ în vigoare;
- centrarea pe formarea/dezvoltarea de competențe ale elevului, ca subiect al activității de predare-învățare-evaluare;
- documentele europene privind achiziționarea competențelor cheie în cadrul învățământului obligatoriu:
  - Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018/C 189/01);
  - Cadrul European al Calificărilor: în sprijinul învățării, muncii și mobilității transnaționale;
- necesitatea de a oferi prin curriculum un răspuns mult mai adecat cerințelor sociale, exprimat în termeni de achiziții finale ușor evaluabile la disciplina Geografie, care să asigure inserția pe piața muncii , cât și integrarea în societate a viitorilor absolvenți ai ciclului inferior al liceului tehnologic special.

Programa corespunzătoare disciplinei Geografie, învățământ liceal tehnologic special, conform Planului cadru de învățământ pentru învățământul special, clasele IX – XI, ciclul inferior al liceului filiera tehnologică, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației, Cercetării și Inovației nr. 3414/16.03.2009, are alocată 1 oră/săptămână în trunchiul comun (TC), pentru fiecare an de studiu.

Programa școlară de geografie pentru clasa a IX-a face parte dintr-un sistem unitar pentru ciclul inferior al liceului (clasele IX – X), axat pe probleme de bază ale geografiei generale (fizică și umană), care își propune să aibă un caracter terminal și sintetic (pentru învățământul obligatoriu) și să deschidă orizonturi generoase instruirii ulterioare, neobligatorii, în ciclul liceal superior.

Coerența sistemului de instruire din ciclul liceal inferior este evidentă la o lectură atentă a domeniilor educaționale acoperite prin geografie: **Geografie fizică** („Pământul - planeta oamenilor”) la clasa a IX-a și **Geografie umană** la clasa a X-a.

Geografia prezintă o mare interdisciplinaritate cu discipline din aria curriculară „Om și societate” (proprietăți disciplinelor școlare din această arie), dar mai ales cu cele din aria curriculară „Matematică și Științe” (Matematică, Fizică, Biologie, Chimie, Geologie), iar prin subtitlul ei („Pământul - planeta oamenilor”) este evidențiată legătura geografiei cu științele despre societate și disciplinele școlare din aria curriculară „Om și societate”.

II. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ

Etape:

- consultarea setului de programe școlare parcurse de elevii cu dizabilități din învățământul special în clasele V-VIII și sesizarea elementelor, fie insuficient structurate/neabordate, fie deja predate/învățate, în raport cu programele clasei a IX-a;
- anticiparea unor eventuale probleme de învățare în contextul identificării unor discontinuități între achizițiile potențiale la sfârșitul clasei a VIII-a și cele așteptate la nivelul clasei a IX-a;
- realizarea de conexiuni între componentele estimate a fi insuficient asimilate/neasimilate și programele pentru clasa a IX-a;
- includerea unei perioade de 2-3 săptămâni la începutul anului școlar pentru realizarea unei evaluări inițiale temeinice și ajustarea planificării inițiale pe baza rezultatelor evaluării.

Planificarea se realizează pe baza unui set de întrebări:

- Ce elemente de discontinuitate există între programele de gimnaziu parcurse de elevii cu dizabilități din învățământul special și programele de clasa a IX-a;
- Ce elemente de continuitate există între programele de gimnaziu parcurse de elevii cu dizabilități din învățământul special și programele de clasa a IX-a?
- Ce puncte se pot realiza pe baza comparației dintre programele de gimnaziu și programele clasei a IX-a? ..
- Este necesară recuperarea unor conținuturi ale învățării?

Pentru identificarea zonei de intervenție în vederea construirii învățării este necesară o evaluare inițială centrată pe competențe care să indice nivelul de performanță pentru achizițiile prevăzute în curriculum (măsurarea gradului de realizare a competențelor vizate).

În vederea recuperării decalajelor identificate se vor planifica activități cu caracter remedial sau de recuperare, activități de învățare care să conducă la structurarea acestor competențe ale elevilor parțial structurate/nestructurate în anii anteriori, fără a prejudicia țintele anului școlar 2021-2022.

Întregul proces este structurat pe următorii pași în scopul proiectării unui parcurs educațional țintit pe nevoile de învățare ale elevilor:

- Identificarea competențelor specifice care nu au fost suficient structurate în anul școlar 2020-2021 și identificarea competențelor specifice, din noul an școlar, care le pot structura.
- Identificarea conținuturilor care pot fi preluate în clasa a IX-a și precizarea unor posibilități de fuzionare în scopul eficientizării învățării; identificarea posibilelor pierderi.
- Elaborarea evaluării inițiale pentru verificarea achizițiilor învățării (identificarea gradului de structurare al competențelor specifice cu ajutorul conținuturilor din anul precedent, cu precădere a celor din perioada de învățare online).

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

- Aplicarea instrumentelor de evaluare.
- Analiza rezultatelor evaluării pornind de la analiza itemilor administrați; identificarea nivelului/nivelurilor de performare a sarcinilor de evaluare în raport cu performanța așteptată.
- Proiectarea activităților de învățare prin care se va facilita remedierea conținuturilor învățării, ca urmare a evaluării inițiale.
- Proiectarea activităților de învățare prin care se facilitează recuperarea conținuturilor învățării care nu au fost predate în anul școlar anterior.
- Proiectarea activităților de învățare din perspectiva accesului la mediul online (sincron/asincron) și la noile tehnologii.
- Proiectarea unor activități de învățare care se adresează elevilor în risc din familii dezavantajate.

În urma consultării programelor școlare în vigoare și a planificărilor calendaristice corespunzătoare structurii anului școlar 2020 – 2021, au fost identificate conținuturile ce au fost predate în perioada predării/învățării online respectiv între 20 octombrie 2020 - 29 ianuarie 2021:

Relieful României.

- Unitățile majore de relief:
  - Carpații și Depresiunea Colinară a Transilvaniei
  - Subcarpații
  - Podișul Getic și Podișul Mehedinți
  - Podișul Moldovei și Podișul Dobrogei
  - Câmpia de Vest și Dealurile de Vest
  - Câmpia Română
  - Delta Dunării și platforma continentală a Mării Negre

Clima

- Factorii genetici
- Elementele climatice
- Particularitățile climatice regionale (etaje și influențe climatice)

apele

- Dunărea
- Râurile interioare
- Lacurile și apele subterane
- Marea Neagră

Se constată că există corespondențe între competențe specifice și conținuturi din clasa a VIII-a și clasa a IX-a.

Competențe specifice – clasa a VIII-a (probabil nestructurate sau parțial structurate în anul școlar 2020 -2021):

1. Utilizarea limbajului specific în explicarea unor elemente, fenomene și structuri geografice;
2. Prezentarea structurată a informației geografice
- 2.2. Explicarea fenomenelor și proceselor geografice utilizând reprezentări grafice și cartografice;
- 2.3. Construirea de reprezentări grafice și cartografice pe baza datelor și/sau suporturilor date
- 3.1. Explicarea unor elemente, fenomene și procese geografice folosind noțiuni din matematică, științe și TIC/GIS;

3.2. Formularea de soluții la probleme date din realitatea înconjurătoare utilizând elemente din matematică, științe și TIC/ GIS;

3.3. Argumentarea diversității naturale, umane și culturale a realității geografice realizând corelații cu informațiile dobândite la alte discipline școlare;

4.1. Realizarea unui demers investigativ;

4.2. Analizarea elementelor, fenomenelor și proceselor din realitatea observată direct sau indirect;

4.3. Compararea unor sisteme și structuri spațiale după un algoritm dat;

4.4. Identificarea soluțiilor de protecție a mediului geografic din orizontul local sau îndepărtat în contextul dezvoltării sustenabile;

Competențe specifice - clasa a IX-a (în legătură cu competențele specifice – clasa a VIII-a probabil nestructurate sau parțial structurate):

1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații pertinente;

1.2. Argumentarea unui demers explicativ;

3.2. Sesizarea unor succesiuni de procese naturale;

4.1. Citirea și interpretarea informației grafice și cartografice;

4.2. Operarea cu simboluri, semne și convenții;

4.5. Construirea unui text structurat utilizând o informație cartografică sau grafică;

4.6. Descrierea și explicarea faptelor observate pe teren sau identificate pe modele;

5.1. Identificarea surselor de informare și a informației utile în sistemele multimedia

5.2. Utilizarea tehnologiei documentării bibliografice eficiente;

5.3. Utilizarea unor metode de analiză directă sau mediată;

5.4. Utilizarea unor metode și tehnici simple, specifice diferitelor discipline științifice, pentru analiza unor elemente ale reliefului în contextul mediului înconjurător;

5.5. Utilizarea reprezentărilor cartografice în investigarea mediului geografic.

5.6. Aplicarea modalităților de analiză pe elemente simple, sisteme, succesiuni;

5.9. Formarea unui comportament critic constructiv în raport cu elementele calitative ale mediului;

6.1. Dezvoltarea interesului pentru cercetarea științifică a comunității;

În învățământul liceal tehnologic special, se pot înscrie în clasa a IX-a, atât absolvenți ai clasei a VIII-a, elevi cu dizabilități ușoare și moderate, cât și elevi cu dizabilități grave, severe și profunde, absolvenți ai clasei a X-a nivel gimnazial. Elevii cu dizabilități moderate și ușoare studiază Geografia pe parcursul a 5 ani școlari, respectiv clasele IV-VIII, aceasta făcând parte din trunchiul comun, în timp ce elevii cu dizabilități severe, grave și profunde nu studiază deloc.

Ca urmare a acestui fapt între elevii cu cerințe educaționale speciale din clasa a IX-a pot exista decalaje.

Profesorul de geografie are libertatea și responsabilitatea de a selecta/adapta conținuturile respectând unitățile de învățare, de a aloca un număr mai mic sau mai mare de ore în funcție de specificul/profilul/specializarea profesională și de nivelul achizițiilor anterioare.

Unitățile de învățare, numite și „module” tematice, au un pronunțat caracter de instruire, cu o tematică bine precizată și, eventual, un titlu relevant. Fiecare dintre aceste module își are un grup coerent de competențe specifice din programa școlară.

Planificarea propusă este orientativă.

MINISTERUL EDUCAȚIEI
 CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
 ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

EXEMPLU:

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ
Geografie fizică („Pământul planeta oamenilor”)
2021-2022

Disciplina: GEOGRAFIE

Clasa a IX-a Liceu tehnologic special – 3 oră/săptămână

NR TOTAL ALOCAT ORELOR DE STUDIU – 35 SĂPTĂMÂNI

NR TOTAL STAGII DE PREGĂTIRE PRACTICĂ COMASATĂ – 2 SĂPTĂMÂNI

Semestrul I: 14 săptămâni cursuri (13 septembrie 2021 – 22 decembrie 2021)

Semestrul al II-lea: 23 săptămâni cursuri (10 ianuarie 2022 – 1 iulie 2022)

Săptămâna ”Școala Altfel”: 8 aprilie 2022 – 14 aprilie 2022

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. de ore	Săptămâna	Observații/ Evaluare
SEMESTRUL I – 14 săptămâni de cursuri (13 septembrie-22 decembrie 2021)					
1. Pământ - o entitate Universului	<p>1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații pertinente;</p> <p>1.2. Argumentarea unui demers explicativ;</p> <p>1.3. Utilizarea unor elemente terminologice minime din limbile străine;</p> <p>2.1. Operarea cu sistemul conceptual și metodologic specific științelor;</p> <p>2.2. Formalizarea informațiilor;</p> <p>3.2. Analiza interacțiunilor dintre elementele naturale;</p> <p>4.1. Citirea și interpretarea informației cartografice și grafice;</p> <p>4.2. Operarea cu simboluri, semne și convenții;</p> <p>4.3. Utilizarea convențiilor în citirea și interpretarea suporturilor cartografice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elemente de geografie generală. Recapitulare ▪ Universul și Sistemul solar ▪ Caracteristicile Pământului și consecințele geografice 	5	1 – 5	Test inițial Evaluare orală
2. Măsurarea și reprezentarea spațiului terestru	<p>1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații pertinente;</p> <p>2.1. Operarea cu sistemul conceptual și metodologic specific științelor;</p> <p>2.2. Formalizarea informațiilor;</p> <p>4.1. Citirea și interpretarea informației cartografice și grafice;</p> <p>4.2. Operarea cu simboluri, semne și convenții;</p> <p>4.3. Utilizarea convențiilor în citirea și interpretarea suporturilor cartografice;</p> <p>4.4. Trecerea de la o scară la alta;</p> <p>4.5. Construirea unor schițe cartografice simple.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coordonatele geografice ▪ Reprezentări cartografice ▪ Măsurarea și calculul distanțelor și al suprafețelor pe hărți geografice și în orizontul local 	3	6 – 8	Evaluare scrisă (T ₁)

MINISTERUL EDUCAȚIEI
 CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
 ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

3.	Relieful terestrului	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații pertinente; 1.2. Argumentarea unui demers explicativ; 3.2. Sesizarea unor succesiuni de procese naturale; 4.2. Operarea cu simboluri, semne și convenții; 4.5. Construirea unui text structurat utilizând o informație cartografică sau grafică; 5.3. Utilizarea unor metode de analiză directă sau mediată; 5.4. Utilizarea unor metode și tehnici simple, specifice diferitelor discipline științifice, pentru analiza unor elemente ale reliefului în contextul mediului înconjurător. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Scoarța terestră ca suport al reliefului: structură și alcătuire petrografică ▪ Unitățile majore ale reliefului terestrului ▪ Tipuri și unități de relief <i>Recapitulare și evaluare</i>	6	9 – 14	Evaluare scrisă (T ₂)
-----------	-----------------------------	--	---	----------	---------------	-----------------------------------

Vacanța intersemestrială (23 decembrie 2021 – 9 ianuarie 2022)

SEMESTRUL al II-lea – 20 de săptămâni de cursuri (10 ianuarie -17 iunie 2022)

3.	Relieful terestrului	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații pertinente; 1.2. Argumentarea unui demers explicativ; 3.2. Sesizarea unor succesiuni de procese naturale; 4.2. Operarea cu simboluri, semne și convenții; 4.5. Construirea unui text structurat utilizând o informație cartografică sau grafică; 5.3. Utilizarea unor metode de analiză directă sau mediată; 5.4. Utilizarea unor metode și tehnici simple, specifice diferitelor discipline științifice, pentru analiza unor elemente ale reliefului în contextul mediului înconjurător. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza și interpretarea reliefului ▪ Relieful orizontului local 	3	15 – 17	Evaluare orală
4.	Atmosfera terestră	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații pertinente; 1.2. Argumentarea unui demers explicativ; 3.2. Sesizarea unor succesiuni de fenomene și procese naturale; 4.1. Citirea și interpretarea informației grafice și cartografice; 4.5. Construirea unui text structurat utilizând o informație cartografică sau grafică; 4.6. Descrierea și explicarea faptelor observate pe teren sau identificate pe modele; 5.4. Utilizarea unor metode și tehnici simple, specifice diferitelor discipline științifice, pentru analiza unor elemente ale climei, hidrografiei și învelișului biogeografic în contextul mediului înconjurător; 5.5. Utilizarea reprezentărilor cartografice în investigarea mediului geografic. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alcătuirea și structura atmosferei ▪ Factorii genetici ai climei ▪ Climatele Terrei ▪ Clima orizontului local 	4	18 – 21	Evaluare scrisă (T ₃)

MINISTERUL EDUCAȚIEI
 CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
 ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

5. Apele Terrei	<p>1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații pertinente;</p> <p>1.2. Argumentarea unui demers explicativ;</p> <p>3.2. Sesizarea unor succesiuni de fenomene și procese naturale;</p> <p>4.1. Citirea și interpretarea informației grafice și cartografice;</p> <p>4.5. Construirea unui text structurat utilizând o informație cartografică sau grafică;</p> <p>4.6. Descrierea și explicarea faptelor observate pe teren sau identificate pe modele;</p> <p>5.4. Utilizarea unor metode și tehnici simple, specifice diferitelor discipline științifice, pentru analiza unor elemente ale climei, hidrografiei și învelișului biogeografic în contextul mediului înconjurător;</p> <p>5.5. Utilizarea reprezentărilor cartografice în investigarea mediului geografic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Componentele hidrosferei ▪ Apele continentale și oceanice ▪ Analiza și interpretarea unor date hidrologice ▪ Hidrografia orizontului local ▪ Aplicații practice în orizontul local 	5	22 – 27	Evaluare scrisă (T ₄)
6. Viața și solurile pe Terra	<p>1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații pertinente;</p> <p>1.2. Argumentarea unui demers explicativ;</p> <p>3.2. Sesizarea unor succesiuni de fenomene și procese naturale;</p> <p>4.1. Citirea și interpretarea informației grafice și cartografice;</p> <p>4.5. Construirea unui text structurat utilizând o informație cartografică sau grafică;</p> <p>4.6. Descrierea și explicarea faptelor observate pe teren sau identificate pe modele;</p> <p>5.4. Utilizarea unor metode și tehnici simple, specifice diferitelor discipline științifice, pentru analiza unor elemente ale climei, hidrografiei și învelișului biogeografic în contextul mediului înconjurător;</p> <p>5.5. Utilizarea reprezentărilor cartografice în investigarea mediului geografic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Biosfera și organizarea ei. Evoluția vieții pe Terra ▪ Pedosfera ▪ Zonele biopedoclimatice ▪ Aplicații în orizontul local 	5	28 – 32 S28: Săptămâna „Școala altfel”	Evaluare orală
7. Mediul, peisajul și societatea omenească	<p>1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații pertinente;</p> <p>1.4. Descrierea și explicarea mediului natural;</p> <p>2.3. Înțelegerea proceselor elementare din natră și a specificului mediului înconjurător;</p> <p>2.4. Relaționarea spațială a elementelor naturale ale unui anumit teritoriu;</p> <p>2.5. Sesizarea unor legături observabile între elemente naturale și sociale;</p> <p>5.5. Utilizarea reprezentărilor cartografice în investigarea mediului geografic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Interacțiunile dintre om și mediul terestru ▪ Peisajele naturale ▪ Mediul orizontului local 	2	33 – 34	Evaluare orală
Sinteză și evaluare	1.1. .... 5.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pământul – planeta oamenilor 	1	35	Evaluare finală (T _f)

Notă:

- Planificarea calendaristică este întocmită în conformitate cu programa școlară pentru disciplina Geografie, clasa a IX-a, aprobată prin OMECT nr. 3458/09.03.2004, structura anului școlar 2021-2022 aprobată prin OME nr. 3243/05.02.2021, conform căreia clasele din învățământul liceal - filiera tehnologică anul școlar are 37 de săptămâni de cursuri (35 de săptămâni de cursuri și 2 săptămâni de practică comasată), și metodologia de proiectare și de organizare a instruirii promovată de ghidurile metodologice de curriculum și didactică.

III. EVALUAREA GRADULUI DE ACHIZIȚIE A COMPETENȚELOR ANTERIOARE

În cadrul primei secțiuni am ilustrat un model de analiză pentru identificarea competențelor specifice din programa școalară a clasei a VIII-a pentru disciplina Geografie insuficient structurate în perioada online în vederea identificării unor punți de legătură cu competențele specifice corespunzătoare programei școlare pentru clasa a IX-a. Acest proces a continuat cu identificarea unor corespondențe între conținuturi și cu recomandări pentru profesori cu scopul de a facilita procesul de restructurare a competențelor specifice.

Recomandări pentru începutul anului școlar 2021 -2022

- Elaborarea unor sarcini de evaluare (itemi) care să verifice gradul de structurare al competențelor specifice în clasa a VIII-a;
- Fiecare sarcină de evaluare trebuie să vizeze o singură competență specifică;
- Recomandăm elaborarea a trei sarcini de evaluare de complexitate diferită pentru identificarea exactă a gradului de structurare/formare a competenței specifice;
- După analiza rezultatelor de la evaluarea inițială se construiesc activități remediale ce pot fi introduse în planificarea calendaristică pentru clasa a IX-a;
- Se pot construi și activități de învățare pentru formarea competențelor din clasa a IX-a asigurându-se în același timp restructurarea unor competențe specifice corespunzătoare clasei a VIII-a;
- În clasa a IX-a se verifică din nou gradul de structurare/formare a competenței specifice clasei a VIII-a pentru care s-au dezvoltat activități de învățare de remediere/recuperare prin integrarea unor sarcini de evaluare în verificarea competențelor specifice clasei superioare.

Aplicarea testului inițial

- Stabilirea competențelor din clasa a VIII-a de evaluat
- Formularea itemilor

Formularea problemei

- Identificarea greșelilor tipice
- Identificarea competențelor nestructurate sau insuficient structurate

Evaluare

Pentru stabilirea intervențiilor de tip remedial, prezentăm mai jos două exemple de teste ce pot fi utilizate la evaluarea inițială.

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL
Exemplu:

TEST DE EVALUARE ÎNȚIALĂ

Disciplina: Geografie

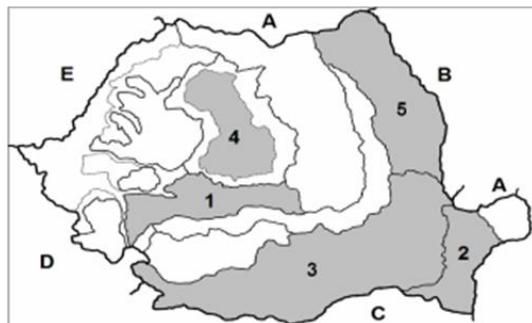
Clasa a a IX-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 40 de minute.

Subiectul I. Urmăriți cu atenție harta de mai sus și scrieți pe foaia de test:

1. Poziția României în cadrul continentului Europa:.....
2. Numele celor două țări vecine României a căror capitale sunt Belgrad și Budapesta:.....
3. Numele a două mări prin care trebuie să treacă un vapor care pleacă din România și trebuie să ajungă în Oceanul Atlantic: .....

Subiectul II. Urmăriți cu atenție harta de mai sus și scrieți numele unităților de relief corespunzătoare numerelor 1,2,3,4,5:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

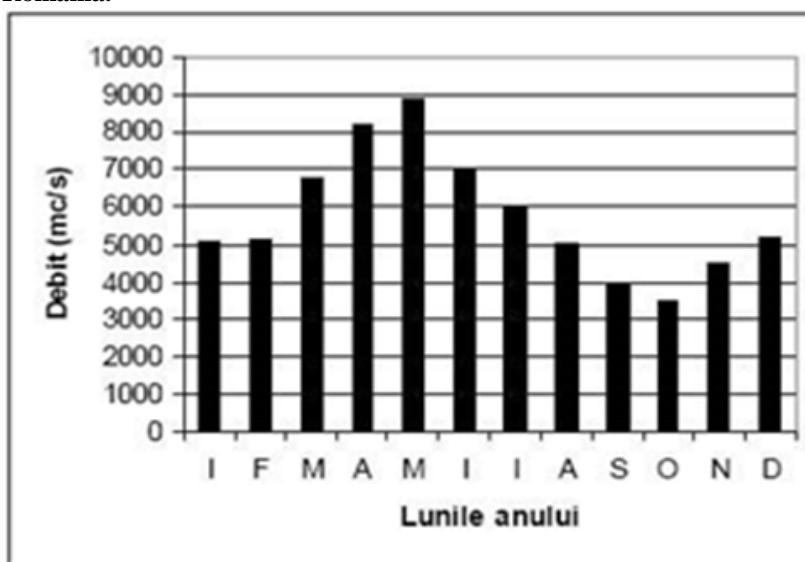
Subiectul III. Încercuiți litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre afirmațiile de mai jos:

1. Cele mai mici altitudini se găsesc în:
a. Câmpia Moldovei   b. Câmpia de Vest   c. Dealurile de Vest   d. Delta Dunării

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

2. Capra neagră este o specie de animale care trăiește în:
a. pădurile de fag;   b. pădurile de stejar;   c. zona alpină;   d. zona de stepă.
3. Culturile de cereale ocupă suprafețe mari în unitatea de relief numită:
a. Câmpia Română;   b. Delta Dunării;   c. Munții Apuseni;   d. Subcarpații Moldovei.
4. După origine Lacul Sfânta Ana este:
a. de baraj natural;   b. glaciar;   c. vulcanic;   d. lagunar;
5. Cel mai mare oraș, ca număr de locuitori, situat în Podișul Moldovei este:
a. Focșani;   b. Iași;   c. Piatra Neamț;   d. Vaslui
6. Cel mai înalt vârf din Carpații Românești este:
a. Omu   b. Negoiu   c. Moldoveanu   d. Peleaga

Subiectul IV. Reprezentarea grafică de mai jos prezintă debitele lunare ale fluviului Dunărea la Oltenița, în România.

Precizați:

- a) luna în care se înregistrează valoarea minimă a debitului.
.....
- b) luna în care se înregistrează valoarea maximă a debitului.
.....
- c) anotimpul în care debitul este maxim.
.....
- d) anotimpul în care debitul este minim.
.....

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.
- Toate subiectele sunt obligatorii.

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

Subiectul I

Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1.	partea central sud estică.	5 p
2.	Serbia/Ungaria	5 p
3.	Marea Neagră/Egee/Mediterrană.	5 p

15 puncte

Subiectul II

Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1.	Carpații Meridionali	5 p
2.	Podișul Dobrogei	5 p
3.	Câmpia Română	5 p
4.	Podișul Transilvaniei	5 p
5.	Podișul Moldovei	5 p

25 puncte

Subiectul III

Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1.	d.	5 p
2.	c.	5 p
3.	a.	5 p
4.	c.	5 p
5.	b.	5 p
6.	c.	5 p

30 puncte

Subiectul IV

Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1.	octombrie.	5 p
2.	mai.	5 p
3.	Primavera	5 p
4.	Toamna	5 p

20 puncte

Exemplu de test online:

Accesați: <https://www.liveworksheets.com/aq2167954vg>

IV.RECOMANDĂRI PENTRU CONSTRUIREA NOIOR ACHIZIȚII

Demersul de formulare a activităților de remediere a competențelor specifice insuficient structurate și a conținuturilor este decis de profesor și fundamentat pe rezultatele elevilor la evaluarea inițială.

Conținuturile neabordate/partial acoperite pe parcursul clasei a VIII- a, pot fi integrate în următoarele conținuturi din clasa a IX-a:

RELIEFUL TERESTRU

- Scoarța terestră ca suport al reliefului: structură și alcătuire petrografică
- Unitățile majore ale reliefului terestru
- Agenți, procese și forme de relief
- Tipuri și unități de relief
- Analiza și interpretarea reliefului
- Relieful și societatea omenească
- Relieful orizontului local
- Aplicații practice în orizontul local

ATMOSFERA TERESTRĂ

- Alcătuirea și structura atmosferei
- Factorii genetici ai climei
- Climatele Terrei
- Evoluția și tendințele de evoluție a climei
- Hărțile climatice și harta sinoptică. Analiza și interpretarea datelor.
- Clima și societatea omenească
- Clima orizontului local

APELE TERREI

- Componentele hidrosferei
- Apele continentale și oceanice
- Analiza și interpretarea unor date hidrologice
- Hidrosfera și societatea omenească
- Hidrografia orizontului local
- Aplicații practice în orizontul local

Activitățile de remediere devin necesare pentru optimizarea modului în care se realizează interacțiunea dintre particularitățile fizice, intelectuale, afective și de personalitate ale elevului, pe de-o parte, și cerințele și exigențele impuse de activitatea instructiv-educativă, pe de altă parte (Tăușan, 2011).

Introducerea activității de remediere în planificările semestriale are ca indicator de bază randamentul școlar. Randamentul școlar este reflectat în evaluările inițiale, continue și sumative, permitând generalizări semnificative și formularea de soluții specifice pentru eficientizarea proiectării curriculare. Scopul activităților de remediere este acela de a acorda mai mult timp elevilor care au realizări mai modeste, de a utiliza cele mai potrivite metode de instruire, de a le oferi feed-back concluzionant și de a le acorda indici nonverbali de sprijin, atenție și înțelegere precum elevilor performanți. Prin derularea activităților de remediere se urmărește remedierea situației la învățătură, creșterea procentului de promovabilitate, precum

MINISTERUL EDUCAȚIEI

CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

și formarea unei imagini de sine corespunzătoare, astfel încât nivelul de aspirație al elevului să fie în concordanță cu posibilitățile sale reale.

Activitățile de remediere vor fi construite astfel încât să conducă la formarea competențelor parțial structurate/nestructurate în anul școlar 2020 – 2021, fără a prejudicia țintele anului școlar 2021 – 2022.

Măsura structurării unei competențe se face în urma aplicării testului de evaluare inițială la începutul clasei a IX-a. Pentru coerenta demersului didactic de tip remedial profesorul trebuie să identifice exact conținuturile (problemele) ce pot contribui la restructurarea unei competențe. Pentru aceasta recomandăm identificarea greșelilor tipice generate de răspunsurile elevilor la evaluarea inițială și apoi a problemei care necesită remediere sau recuperare (cazul unei competențe insuficient structurate pentru că unele conținuturi nu au fost predate în perioada învățării online).

Tinând cont de faptul că Geografie fizică („Pământul planeta oamenilor”) face trecerea spațială **de la elementele generale** (proprietăți generale ale planetei ca întreg), la cele specifice continentului, României și orizontului local:

- procesul de învățământ din această planificare va trebui să ofere elevilor mai multe exemple din orizontul local, cu toată încărcătura concretă a acestora;
- activitățile practice pot să își propună realizarea unor investigații minime în orizontul local.

Exemple de activități de învățare remediale

Exemplu 1:

Tema : Coordonate geografice

Competențe specifice: IX C.S 4.1. Citirea și interpretarea informației grafice și cartografice;

IX C.S. 4.2. Operarea cu simboluri, semne și convenții;

Descrierea activității: Identificarea poziției geografice a României și a unor puncte din România, pe hărți, utilizând latitudinea și longitudinea

Resurse necesare: harta fizică a României,

Sarcini de lucru: Analizați harta fizică a României și precizați:

- Poziția geografică a în raport cu paralele și meridiane care o străbat.
- Numele județelor traversate de paralela de 45° latitudine nordică.
- Numele județelor traversate de meridianul de 25° longitudine estică.

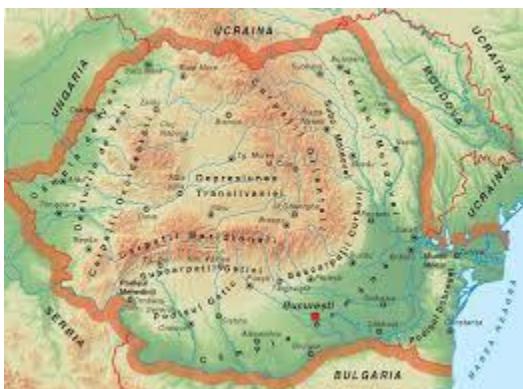
Exemplu 2:

Tema : Unitățile majore ale reliefului terestru

Competență specifică: IX C.S.5.5. Utilizarea reprezentărilor cartografice în investigarea mediului geografic.

Descrierea activității: Identificarea unităților de relief din România.

Resurse necesare: harta fizică a României

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL**

Sarcini de lucru: Analizați harta fizică a României și răspundeți la următoarele întrebări:

Exemplu 3:

Tema: Tipuri și unități de relief. Analiza și interpretarea reliefului.

Competență specifică: IX.CS.5.5. Utilizarea reprezentărilor cartografice în investigarea mediului geografic.

Descrierea activității: Analiza reliefului carstic din România - particularități și răspândire.

Resurse necesare: device (smartphone, tableta, laptop, computer), acces la internet.

Sarcini de lucru:

Accesati următorul link: <https://www.youtube.com/watch?v=cbyXkvNMZYg> si răspundeti la următoarele întrebări:

- Ce forme de relief carstic sunt în România?
  - În ce trepte de relief întâlnim forme de relief carstic ?

Exemplu 4:

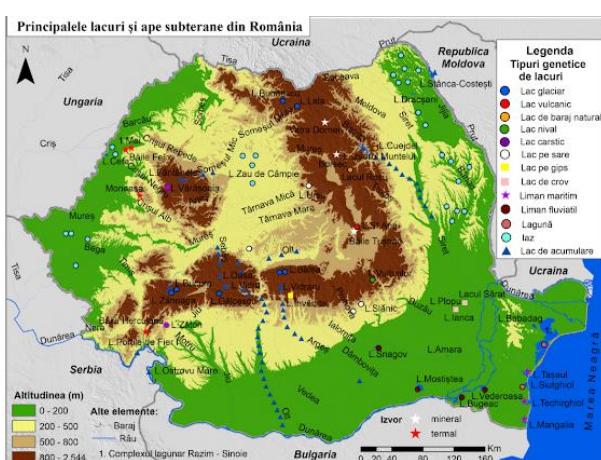
Exemplu 4:

Competență specifică: IX.C.S.5.5 Utilizarea reprezentărilor cartografice în investigarea mediului geografic

Competență specifică: IX.C.5.5. Utilizarea reprezentărilor cartografice în investigarea mediului

Resurse necesare: Harta cu principalele lacuri și ape subterane din România.

Resurse necesare

Sarcini de lucru: Identificați pe hartă lacurile din România după tipul genetic de formare și completați schema (se folosește metoda ciorchinei lui).

Exemple de activități interdisciplinare

Exemplu 1

Exemplu 1
Tema: Reprezentări cartografice

Competențe specifice: IX.C.S.2.1 Operarea cu sistemul conceptual și metodologic specific științelor

IX C S 44. Trecerea de la o scară la alta:

IX C.S. 4.4. 1

Descrierea activității: Aplicație practică
Resurse necesare: harta fizică a României, harta fizică a lumii

Resurse necesare

- Sarcini de lucru:

  - Transformări de scară la unele hărți, din scară grafică în scară numerică și invers;
  - Calcularea distanței dintre două orașe;
  - Determinarea latitudinii și longitudinii geografice;
  - Determinarea orei pe glob;

Elevilor li se dă sarcina să transforme scara grafică a hărții fizice a României, în scară numerică. De exemplu scara grafică a hărții este un segment de 16 mm, echivalent cu 1000 km. Elevii apeleză la transformări matematice, din km

MINISTERUL EDUCAȚIEI

CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

în mm: 1000 km = 1000 000 000 mm. Se aplică regula simplă, învățată la matematică, dar folosită destul de des în geografie:

16mm.....1 000 000 000 mm;

1mm.....x

$$X=1\ 000\ 000\ 000 / 16 = 62\ 500\ 000$$

Scara numerică fiind de 1:62 500 000

Exemplu 2

Tema: Atmosfera

Competențe specifice: IX C.S.1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații pertinente;

IX C.S.2.1. Operarea cu sistemul conceptual și metodologic specific științelor;

Descrierea activității: Aplicație practică

Resurse necesare: pahar, apă, coală de hârtie, barometru.

Sarcini de lucru:

- Ce este presiunea atmosferică?
- Cum putem evidenția presiunea atmosferică?
- Cum se numește aparatul ce măsoară presiunea atmosferică?
- Care este presiunea atmosferică normală?
- Când presiunea atmosferică crește și când scade?

Este necesar să se reia explicațiile acestor fenomene deoarece elevii le studiază în clasa a VII-a la fizică.

Ce este presiunea atmosferică?

- Din cauza încălzirii inegale a suprafeței terestre se formează zone diferite de presiune care duc la circulația aerului.
- Presiunea atmosferică este forța ce o exercită masa atmosferei pe o unitate de suprafață .

Cum putem evidenția presiunea atmosferică?

- Dacă umplem complet un pahar cu apă, îl acoperim cu o foaie de hârtie, și îl întoarcem, apa nu curge!!! Deși greutatea apei acționează pe verticală în jos, apa nu curge datorită forței generate de presiunea atmosferică ($F=pS$) care acționează, perpendicular pe foia de hârtie în sus. Apa nu curge nici dacă înclinăm paharul, dovedind că presiunea atmosferică acționează în toate direcțiile.

Măsurarea presiunii atmosferice

- Presiunea atmosferică se poate măsura cu barometrul cu mercur. Deși e foarte dens mercurul nu se scurge complet în vas, menținându-se la 760 mm/Hg, la presiunea normală, și urcând chiar mai mult când presiunea atmosferică crește. ($P_0=1$ atmosferă).

Exemplu 3

Tema: Atmosfera

Competențe specifice: IX C.S.1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații pertinente;

IX C.S.2.1. Operarea cu sistemul conceptual și metodologic specific științelor;

Descrierea activității: Aplicație practică

Sarcini de lucru: Știind variația temperaturii în altitudine, calculați ce temperatură se înregistrează în Munții Făgăraș la 2 000 metri altitudine dacă în București se înregistrează 10°C.

Exemple de activități pentru elevii în risc

În absența mijloacelor digitale pentru instruire, aceasta se poate face prin activități dirijate de observare a orizontului local sau prin livrarea unor fișe de lucru. Trebuie valorificată orice informație relevantă pentru restructurarea competențelor, iar instruirea trebuie adaptată la resursele geografice (componente ale mediului natural sau antropic) din localitatea rurală sau urbană în care învață elevii.

Se recomandă cadrelor didactice să se informeze încă de la debutul noului an școlar despre posibilitatea fiecărui elev de a participa la activitățile didactice online, independent sau față-în-față. Acest lucru poate fi realizat cu sprijinul dirigenților, printr-un sondaj sau în convorbiri telefonice/față-în-față.

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

Elevii care au device-uri și acces la internet pot rezolva activitățile propuse la punctele de mai sus. Pentru elevii care nu au acces la device-uri și nici la internet trebuie construite activități care să valorifice resursele geografice locale pentru înțelegerea unor concepte/fenomene/procese.

Cadrul didactic stabilește activitățile ce urmează a fi realizate de către elev prin raportare la competențele pe care le dorește a fi restructurate/formate. Acestea, după ce a aplicat testarea inițială (față-în-față sau online) trebuie să creeze un set de activități de învățare independentă cu scopul de restructurare/ formare a competențelor specifice și al recuperării conținuturilor din clasa a VIII-a în legătură directă cu formarea competențelor clasei a IX-a.

Activitățile elevilor care vor lucra independent trebuie construite în sensul restructurării competențelor specifice și al recuperării conținuturilor din clasa a VIII-a în legătură directă cu formarea competențelor clasei a IX-a.

Exemplu :

Tema:Relieful orizontului local

Competență specifică: IX C.S.4.6. Descrierea și explicarea faptelor observate pe teren sau identificate pe modele.

Descrierea activității: Caracterizarea reliefului în orizontul local.

Materiale necesare: Caiet de notițe.

Sarcini de lucru: Analizați relieful din orizontul local și completați:

- Așezarea geografică pe hartă .....
- Unitatea de relief din care face parte.....
- Treapta de relief .....
- Forme de relief .....

Pentru a valorifica utilizarea preponderentă a platformelor de învățare din ultimii 2 ani, a aplicațiilor și a activităților bazate pe gaming, indiferent de modul de organizare a procesului de învățare, se vor utiliza resurse digitale: platforme de învățare online (Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams, Edmodo, Learningapps), mijloace de comunicare cu elevul (Whatsapp, Facebook/Messenger, email), aplicații online cu scop de învățare (Kahoot, Padlet, Livresq), aplicații pentru comunicarea colaborativă online (Meet, Skype, Zoom). De asemenea, se vor folosi resurse educaționale deschise, valide/validate din punct de vedere educațional.

Resurse educaționale utile pentru integrarea în activități didactice la disciplina geografie:

1. **Google Maps** - aplicație complexă pentru orientare în spațiu care integrează numeroase aspecte geografice (poziție, relief, hidrografie, vegetație, formațiuni naturale, așezări umane, infrastructură etc.).
2. <https://new.edmodo.com/> - este cea mai mare platformă pentru activități de învățare on-line din lume, dedicată profesorilor, elevilor și părinților. Reprezintă o resursă uriașă pentru activitățile de învățare la geografie și nu numai (proiecte de lecții, teste, prezentări etc.), permite realizarea unor clase virtuale foarte interactive, cu numeroase instrumente de evaluare, comunicare, socializare în mediul virtual.
3. <https://quizizz.com/> - este o platformă educațională dedicată realizării de teste cu itemi obiectivi. Permite gestionarea eficientă on-line a evaluării, de la proiectare, participarea elevilor până la interpretarea rezultatelor sub forma unor statistici foarte variate și relevante. Un avantaj important este posibilitatea integrării suportului cartografic în realizarea itemilor.
4. [https://www.studystack.com/-](https://www.studystack.com/) StudyStack este o aplicație on-line care generează jocuri ce pot fi utilizate în activitățile de învățare și evaluare, pe baza unor date pe care le creează profesorul. Are o importantă secțiune dedicată geografiei și se pot utiliza resurse deja create

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

de utilizatori din toată lumea. Este un instrument util pentru dezvoltarea unor activități mai captivante, mai ales pentru elevii cu un ritm mai lent de învățare.

5. pachetul de lecții interactive pentru disciplina geografie, inclus în **platforma AEL**- unele lecții interactive pot fi utile pentru recapitularea unor probleme de geografie fizică, în special legate de relief (relieful climatic și relieful antropic, relieful petrografic și structural, relieful terestru).
6. <https://online.seterra.com/ro> - jocuri geografice on-line; permite o învățare activă a unor elemente precum: mări și oceane, state, orașe, capitale etc. cu ajutorul exercițiilor practice pe hartă.
7. <http://geografilia.blogspot.ro/> - blogul oferă hărți interactive, teste on-line de bacalaureat, fișe de lucru, articole didactice, lecții, jocuri, filme documentare cu tematică geografică etc.
8. <http://www.profudegeogra.eu/> - site-ul oferă hărți interactive, hărți tematice, hărți mute, teste de bacalaureat, rezolvări de subiecte, jocuri, lecții video, fișe de evaluare, cărți de specialitate, articole cu temă geografică, etc.
9. <http://www.geogra.ro/joc/> - site-ul oferă jocuri geografice on-line destinate consolidării cunoștințelor și diferite teme și aplicații.
10. <https://en.climate-data.org/> - climate-data furnizează numeroase exemple de climograme și date climatice. Este un bun instrument pentru analiza climatelor Europei, dar și pentru interpretarea graficelor.
11. <https://www.purposegames.com/games/> - acest site include numeroase jocuri geografice, cu abordări mai diversificate, inclusiv de jocuri de tip puzzle.
12. <http://ro-geo.ro/jocuri/> - site-ul oferă jocuri interactive pe hărți, pentru diferite elemente geografice.
13. <https://edpuzzle.com/media/60757d14523a68410ed3bdc5>
14. <https://geografiedb.blogspot.com/search/label/plan%20de%20lectie%20Geografie>
15. <https://www.hubproedus.ro/clase-85.html>
16. <https://wordwall.net/ro/resource/10484407/geografie/tipuri-de-lacuri-%c3%aen-rom%c3%a2nia>
17. <https://www.youtube.com/watch?v=e6zkNyLKplo>
18. <https://geografiedj.wordpress.com/invatarea-de-acasa/liceu/ix/>
19. <https://view.livresq.com/view/5ef389a44099f45df65e5f8a/>

IV. ADAPTAREA LA PARTICULARITĂȚILE/CATEGORIILE DE ELEVI CU DIZABILITĂȚI

Procesul de adaptare curriculară este unul permanent, fie că se referă la programe, planificări, activități de învățare sau instrumente de evaluare, la școala în format fizic, hibrid sau online.

În elaborarea instrumentelor de evaluare, în consolidarea achizițiilor, în proiectarea și realizarea activităților de învățare, în selectarea strategiilor, cadrul didactic trebuie să țină cont de abilitățile individuale ale elevului, mai ales în contextul cerințelor educaționale speciale (gradul de handicap, tipul de dizabilitate, contextul medical) și al mediului din care provine și în care se dezvoltă elevul (mediul urban, mediul rural, copii instituționalizați, copii de etnii diferite, copii din medii sociale defavorizate, copii aflați în alte situații vulnerabile).

De asemenea, cadrul didactic trebuie să aibă în vedere adaptarea procesului instructiv-educativ în funcție de condițiile de desfășurare a activităților didactice (numărul de elevi din clasă, dotările cu

echipamente tehnice moderne, clase eterogene cu dizabilități variate și cu nivel diferit de achiziții al elevilor, stiluri de învățare diferite). În acest sens, proiectarea de activități se va face diferențiat, pe niveluri cognitive și de achiziții minimale, medii și înalte, pe stiluri de învățare diferite (vizual, auditiv, kinestezic). Evaluarea diferențiată este un instrument care vine în sprijinul unui proces didactic eficient și realist.

Ca repere orientative în designul adaptării, câteva întrebări premergătoare procesului pot oferi un punct de plecare util:

Unde predau- pentru proiectarea fiecărei activități de învățare, se au în vedere particularitățile de învățare ale elevilor, se vor analiza resursele procedurale, materiale și de timp optime. Resursele presupun metode și procedee, forme de organizare a învățării, mijloace didactice, timp alocat. Analiza resurselor se realizează în relație directă cu activitățile de învățare, întrucât acestea descriu contextul în care se produce învățarea. Pornind de la activitatea de învățare propusă, se stabilesc și se aleg resursele materiale cu cel mai mare aport formativ, încât cu minim efort organizatoric să se obțină maximum de eficiență didactică. Este necesar să fie inventariate resursele materiale de care dispune școala și care pot fi utilizate la clasă.

Elevii din mediile și grupurile dezavantajate, aflate în risc accentuat, necesită intervenții cu caracter remedial adaptate contextului socio-economic (resurse insuficiente, acces redus la surse de informare, lipsa sprijinului din partea părinților, dezinteresul familiei pentru performanțele școlare).

Din acest punct de vedere, provocarea majoră pentru profesori constă în:

- stabilirea programului de educație remedială, prin **intervenții personalizate**, adaptate nevoilor individuale sau de grup;
- asigurarea logisticii necesare desfășurării activităților de învățare, în condițiile absenței mijloacelor tehnice și/sau a accesului limitat la serviciile de internet

Cum predau- ca răspuns la această întrebare, se vor formula activitățile de învățare. Varietatea experiențelor de învățare pe care profesorul le oferă elevilor are rolul de a armoniza demersul didactic cu particularitățile elevilor. Dacă sarcinile sunt personalizate în funcție de potențial de învățare, ritm, stiluri de învățare etc. atunci ele se constituie în experiențe care asigură progresul. În rubrica Activități de învățare se vor consemna activitățile preconizate a fi realizate de elevi. Vor fi formulate în termeni de rezultate, comportamente așteptate, în relație directă cu competențele specifice. Se solicită participarea elevilor la activități de observare, explorare, analiză, reflecție, esențializare, exersare, aplicare, extindere, transfer, creare de idei noi etc. Este necesar să se aibă în vedere că unei competențe specifice îi vor fi asociate mai multe activități de învățare, cu niveluri diferite de dificultate și complexitate. Profesorul are libertatea și totodată responsabilitatea ca, în funcție de nivelul și potențialul clasei, să propună sarcini diferențiate pentru a permite fiecarui elev să progreseze.

În proiectarea activităților educative, metodele active de grup stimulează și dezvoltă foarte mult învățarea prin cooperare, facilitează comunicarea, colaborarea și relaționarea între elevi, luarea deciziei, formarea opiniei și înțelegerea corectă a realității. Aplicarea metodelor activ participative duce la o învățare mai activă și cu rezultate evidente, pregătind copiii de a fi capabili să ia decizii în rezolvarea unor situații neobișnuite. Dintre metodele activ-participative care se utilizează cu succes în predarea – învățarea și evaluarea noțiunilor școlare pot fi amintite: jocul didactic, metoda mozaic, metoda KWL „Știu- Vreau să știu – Am învățat”, instruirea programată, metoda Starbursting și altele. Câteva exemple în acest sens sunt și următoarele:

Jocurile didactice cu conținut de geografie Jocul poate fi utilizat în lecție fie prin utilizarea unor jocuri didactice, fie prin utilizarea metodei jocului de roluri. În literatura de specialitate, se prezintă mai multe categorii de jocuri geografice: de observare (Puzzle), de atenție („Cinci țări”), de memorie („Jocul denumirilor geografice”), de percepție („Observă

locul!“), cu întrebări sau enunțuri („Scaunul fierbinte”), de creație („Fiecare hartă spune o poveste”) (Dulamă, 2008). Lista acestor categorii se poate completa cu jocurile de orientare, aplicative, demonstrative, simbolice, logice, de memorie, tip-concurs. Dintre aceste jocuri, cel mai frecvent folosite sunt: lanțul geografic, rebusul geografic, șaradele, harta în bucătele, călătoriile imaginare, „Cine știe denumiri geografice câștigă!” etc.

Utilizarea careurilor în învățarea geografiei

Avantajele utilizării careurilor didactice pentru profesori:

- sunt mijloace didactice ușor de construit;
- reprezintă instrumente de evaluare ușor cuantificabile;
- pot fi introduse în orice moment al actului didactic (captarea atenției, învățarea propriu-zisă, consolidarea cunoștințelor sau evaluarea acestora);
- sunt ușor de realizat; - pot fi rezolvate individual sau în perechi, în funcție de resursele de timp de care dispune profesorul și de nivelul de pregătire al elevilor;
- există posibilitatea adaptării la nivelul de înțelegere al elevilor;
- pot fi construite la diferite grade de dificultate, cu sau fără elemente de ajutor (verticala A-B poate fi dată sau poate fi descoperită în urma rezolvării corecte a careului);
- la definiții sau denumiri de termeni se poate oferi prima literă ca ajutor);
- pot cuprinde elemente de interdisciplinaritate care facilitează înțelegerea unor procese și fenomene;
- pot fi utilizate în orice tip de lecție.

Avantajele utilizării careurilor didactice pentru elevi:

- învățarea facilă a unor definiții, termeni, denumiri care, în mod normal se însușesc mai greu;
- fixarea cunoștințelor într-un mod agreabil;
- necesită timp relativ scurt de rezolvare; - pot reprezenta modalități simple de autoevaluare și interevaluare (între colegi);
- ajută la consolidarea și îmbogățirea vocabularului;
- contribuie la dezvoltarea memoriei și a spiritului de observație;
- reprezintă o provocare cognitivă pentru mintea umană

În sprijinul generării unor careuri didactice tematicе există în prezent aplicații și site-uri de internet. Aplicații în limba română:

- <http://www.didactic.ro/stiri/o-noua-aplicatie-pe-didacticro-foarte-utila-rapida-si-usor-de-folosit>;
- <http://www.rebusonline.com/>;
- www.integrameonline.ro/.

Aceste tutoriale oferă toate informațiile și indică pașii care trebuie parcursi pentru elaborarea unui careu. Careurile astfel create pot fi trimise elevilor, se pot rezolva online sau pot fi printate.

Utilizarea fotografiilor în învățarea geografică. Prin implicarea elevilor în activități de învățare pe baza fotografiilor, aceștia își formează competențe specifice geografiei, dar și competențe transversale. Elevii învăță să analizeze și să interpreteze componentele mediului în care trăiesc, dar și a altor medii geografice.

Cum organizez grupul de elevi- în perechi, pe grupe, individual. Cum organizez activitatea în mediul online astfel încât să motivezi elevii și să obțin un efect de participare omogenă pe durate de timp echilibrate. Unii dintre elevi manifestă reticență în a participa la activitățile online. În cazul particular al elevilor cu deficiență de auz, situația este complicată pentru că nu pot desemna în timp util elevul care trebuie să rezolve sarcina și se pierde timp prețios. De aceea, trebuie gândite soluții înapoi de începerea orei. Ca un caz concret, pentru această situație, se pot pregăti cartonașe cu numele elevilor sau cu anumite indicații, care vor fi prezentate în fața camerei de luat vederi astfel încât toți participanții la activitate vor înțelege ce au de făcut.

Cum evaluez- evaluarea didactică, cu toate formele, instrumentele și metodele ei, necesită maximă atenție în realizarea cu succes a remedierii în învățare. Se recomandă diversificarea metodelor, tehnicielor și instrumentelor de evaluare, îmbinând metodele tradiționale cu metodele complementare. Utilizați cât puteți de des autoevaluarea și interevaluarea. Elevii devin parteneri în procesul de formare și își conștientizează progresul, iar actul evaluativ devine sursă și sansă de învățare. Pentru sporirea motivației, centrați-vă pe aspecte pozitive și evitați sancționarea aspectelor negative și a erorilor. Monitorizați evoluția elevilor cuprinși în activitățile de remediere.

Instrumentele online (RED ca și celealte resurse) pot fi exploataate cu rezultate care motivează participarea elevilor. Elevii manifestă un entuziasm deosebit pentru evaluările de tip Google Quiz/Wordwall, mai ales atunci când pot relua testul și corecta erorile până când obțin punctajul maxim. Ca observație particulară, din experiența personală, evaluările de tip quiz nu realizează o retenție eficientă a conținutului în memoria de lungă durată a elevilor. Repetând același test la câteva săptămâni distanță, elevii nu reușesc să atingă punctajul maxim. Situația se poate remedia prin reluarea conținuturilor vizate într-o abordare strategică diferită în funcție de creativitatea și de posibilitățile tehnice de care dispune cadrul didactic.

VI. BIBLIOGRAFIE:

1. Dulamă M., Roșcovan S., *Didactica geografiei*. Chișinău: Bons Offices, 2007;
2. Gherguț, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*, Editura Polorom, Iași, 2006;
3. Mândruț, O., *Competențele în învățarea geografiei. Ghid metodologic pentru aplicarea curriculului de geografie din învățământul preuniversitar*, Editura Corint, București, 2010;
4. Mândruț, O., Dan S., *Didactica geografiei. O abordare actuală*, Editura Corint, București, 2014;
5. ****Ghid clasele IX-XII. Activități remediale și de tutorat*. Unitatea de management al proiectelor cu finanțare externă, București 2020;
6. http://proiecte.pmu.ro/c/document_library/get_file?p_id=10202&folderId=1323233&name=DLFE-7124.pdf
7. ****Geografie. Repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2019-2020*
8. https://educatiicontinua.edu.ro/upload/1599245593_Geografie_gimnaziu_liceu_BT_FINAL_Verga.pdf
9. ***Programa școlară pentru disciplina Geografie, clasa a IX-a aprobată prin OMECT nr. 3458/09.03.2004;
10. ***Programa școlară pentru disciplina Geografie, clasele a V-a – a VIII-a, aprobată prin OMEC nr. 3393 / 28.02.2017;
11. <http://programe.ise.ro/>
12. https://rocnee.eu/sites/default/files/2021/curriculum/Programe-scolare-invatamant-special_OME_3702_2021.pdf
13. <http://programe.ise.ro>

MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL TEHNOLOGIC SPECIAL

Coordonator ME - MITRAN LIANA MARIA – inspector general

Cadru didactic	Unitatea școlară de proveniență
Mitran Liana Maria	Școala Profesională Specială pentru Deficienți de Auz „Sfânta Maria”, București
Badea Emilia Verona	Școala Profesională Specială pentru Deficienți de Auz „Sfânta Maria”, București
Filipaș Lucreția	Școala Profesională Specială „Sfânta Maria” și Liceul de Arte „C. Baba”, Bistrița